

своїх професійних потреб, бути компетентним у своїй галузі. Перспективу дослідження вбачаємо у розгляді навчальних стратегій для формування лексичної компетентності в аудіюванні учнів 11 класу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бандура А. Формування компетентності в англомовному аудіюванні учнів старшої школи засобами інтернет подкастів. Наука онлайн: Міжнародний електронний науковий журнал. 2018. №12. URL: <https://nauka-online.com/ua/publications/pedagogika/2018/12/formuvannya-kompetentnosti-v-anglomovnomu-audiyuvanni-uchniv-starshoyi-shkoli-zasobami-internet-podkastiv-podcastsinenglish-com/> (дата звернення: 10.04.2021).
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін. / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ. Ленвіт. 2013. 590 с.
3. Vandergrift L. Goh C. M. Teaching and Learning Second Language Listening: Metacognition in Action. New York: Routledge. 2011. 336 p.

Гороховська Н. В.

група СОАм–20–1 (Хмельницький національний університет)
Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор Бідюк Н. М.

ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ У ФОРМУВАННІ АНГЛОМОВНОЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ

В умовах глобалізації ринку, стрімкого розвитку міжнародних зв'язків у різних сферах суспільного життя та необхідності у співпраці з іноземними країнами, держава потребує конкурентоспроможних висококваліфікованих фахівців, які б володіли мовою міжнародного спілкування, зокрема англійською. За цих обставин її статус стрімко зростає, вона дедалі більше набуває ролі засобу міжкультурного спілкування. Водночас для створення спільного соціокультурного простору, сучасні пріоритети розвитку вищої освіти в Україні мають бути сформовані згідно з національними інтересами та світовими тенденціями, що передбачає відповідно якісну підготовку студентів. Зокрема це стосується професійної підготовки майбутніх учителів англійської мови та проблеми формування в них соціокультурної компетентності.

У науковому світі поняття «соціокультурна компетентність» досліджувалося як зарубіжними, так і вітчизняними вченими: М. Байрам (M. Byram), Г. Нойнер (G. Neuner), Л. Топчій, Т. Фоменко, М. Шиловська та ін. Водночас деякі українські дослідники у своїх наукових працях висвітлювали проблему та особливості формування соціокультурної компетентності майбутніх учителів іноземних мов (І. Закір'янова, С. Шехавцова, Л. Смірнова та ін.), і англійської зокрема (Т. Колодько, В. Киливник).

Як зазначає Т. Фоменко, соціокультурна компетентність – це якісна характеристика особистості, що базується на сукупності набутих знань соціальних і культурних сфер життя, ціннісних орієнтацій; здатність та готовність до міжкультурного спілкування з носіями інших мов і культур; важливий фактор розвитку особистості, її соціалізації та самореалізації в сучасному суспільстві [2, с. 46].

Для успішного формування соціокультурної компетенції майбутніх учителів англійської мови, Т. Колодько пропонує такі умови: створення дидактичної моделі, що передбачає комплексне оволодіння студентами країнознавчою, лінгвокраїнознавчою та соціолінгвістичною компетенціями; використання системного і комунікативно-діяльнісного підходів; урахування творчої діяльності студентів, що стимулює їхній пізнавальний інтерес; спрямування процесу навчання на комунікативну діяльність і міжкультурну комунікацію із застосуванням доцільно відібраних матеріалів та завдань реального спілкування з носіями мови у типових сферах діяльності [2, с. 76].

Усе це зумовлює необхідність змінювати підходи до викладання англійської мови і удосконалювати методи навчання студентів, зокрема у формуванні соціокультурної компетентності.

На сьогодні необхідною умовою ЗВО є професійна підготовка вчителя англійської мови, спроможного не тільки передавати знання, але й творчо мислити, діяти в нетипових ситуаціях, самостійно здобувати та поглиблювати знання, вміння й навички, одержані під час навчання. Студент має стати сучасним компетентним фахівцем, який відзначається мобільністю особистісного розвитку і здатний до продуктивного діалогу з соціумом, тобто він має стати вчителем англійської мови, який володіє соціокультурною компетентністю. Тому першочерговим завданням у викладанні англійської мови, має стати впровадження в практику освітнього процесу форм і методів активного навчання, які спонукають студентів до активної розумової й практичної діяльності в процесі оволодіння навчальним матеріалом. Відтак надзвичайно важливими є принципи інтерактивності і наочності, які в добу інформатизації суспільства значною мірою реалізуються шляхом застосування інноваційних технологій, де особливе місце посідає використання мультимедійних засобів навчання.

Серед дослідників, які займалися ґрунтовним вивченням мультимедійних засобів та їхнього використання у навчальному процесі, варто зазначити таких: Р. Гуревич, А. Гуржій, Л. Коношевський, О. Коношевський та ін. У своїй науковій праці ці вчені розкривають поняття «мультимедійні засоби». На їхню думку це інтерактивні засоби, що дозволяють одночасно проводити операції з нерухомими зображеннями, відеофільмами, анімованими графічними образами, текстом, мовним і звуковим супроводом [1, с. 492]. Водночас вони стверджують, що мультимедійні технології – це один з ієрархічних рівнів інформаційних технологій, котрі становлять сукупність технічних і програмних засобів, що дають можливість користувачеві одночасно використовувати символну, графічну, звукову, анімаційну й відеоінформацію [1, с. 19]. Отже, визначено, що для вдалого впровадження мультимедійних технологій у процес викладання англійської мови у ЗВО вимагається наявність таких необхідних компонентів як апаратні (комп'ютер, аудіо-, відеоапаратура, мультимедійний проектор, інтерактивна дошка і т. ін.) та програмні засоби (мультимедійні презентації, відеозаписи, аудіофайли, мультимедійні тренажери, ресурси мережі Інтернет і т. ін.).

Таким чином, на підставі теоретичного аналізу результатів досліджень науковців визначено, що формування соціокультурної компетентності майбутніх вчителів англійської мови повинно базуватися на вивченні студентами національно-культурних особливостей іноземних країн, норм мовленнєвої і немовленнєвої поведінки їхніх носіїв та забезпечувати опанування вміннями здійснювати свою поведінку за цими нормами. Також проаналізовано, що для ефективного досягнення поставлених цілей, варто застосовувати мультимедійні засоби. З'ясовано, що найбільш доцільними мультимедійними засобами при формуванні соціокультурної компетентності є використання комп'ютеру у поєднанні з ресурсами мережі Інтернет для показу мультимедійних презентацій, англійськомовних автентичних відеоматеріалів або прослуховування аудіозаписів англійською мовою, що спрямовані на розширення міжкультурних знань та занурення в англійськомовне середовище, а також застосування інтерактивних комп'ютеризованих ігор та тренажерів комунікативної спрямованості, що дають можливість не тільки ефективно перевірити сформовані англійськомовні соціокультурні навички, але і потрапити у ситуації із моделюванням поведінки, які щонайбільше відповідають реальності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гуржій А. М. Мультимедійні технології та засоби навчання. URL: https://dspace.vspu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1965/%D0%9C%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D0%B8%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D0%B9%D0%BDi%20%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B8_2017.pdf?sequence=3&isAllowed=y (дата звернення: 09.04.2021).

2. Киливник В. В. Формування соціокультурної компетентності майбутніх учителів іноземної мови в системі педагогічного коледжу. URL: https://vspu.edu.ua/content/specialized_academic_council/doc/2019/Kilivnick_V/dis.pdf (дата звернення: 09.04.2021).

3. Формування іншомовної соціокультурної компетенції у студентів ВНЗ: Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції. URL: <https://kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/zbirnyk.pdf> (дата звернення: 09.04.2021).

Гук В. Є.

група 218–д (Національний технічний університет «ХПІ»)
Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Агібалова Т. М.

СТРАТЕГІЇ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК УСПІШНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Актуальний науково-освітній простір актуалізує проблему виявлення й подолання комунікативних бар'єрів у процесі оволодіння іншомовною компетенцією з огляду на антропоцентризм як світоглядну категорію буття. Саме тому на перший план виходить розуміння й осмислення навчальних цілей як викладачем, так і студентами на всіх етапах формування мовленнєвих навичок і умінь. Необ'єктивне уявлення про свої можливості, негативні психологічні установки здатні знівелювати будь-який потужний поступ і перетворити активного реципієнта на пасивний об'єкт, сповнений стереотипного сприйняття себе як неуспішного, неспроможного й «недосконалого».

Зрозуміло, у такий спосіб студент відчуває психологічний дискомфорт і не може зосередитися на тому, що він має опанувати упродовж аудиторного заняття, проте найприкрішим результатом таких обставин є виникнення комунікативних блоків під час говоріння, коли учасник навчального процесу неспроможний продукувати ані монологічне, ані діалогічне мовлення й почувається надзвичайно скуто в ситуації мовного вибору. Фахова й педагогічна досконалість викладача конче потрібні саме в таких ситуаціях.

Сучасний науковий підхід акцентує п'ять значущих професійних компетенцій, якими має оволодіти викладач, аби досягти високого рівня успішності в навчанні говоріння на заняттях з іноземної мови:

1. Викладач повинен розуміти рух дискусії при обговоренні тем або питань заняття, щоб об'єктивно оцінити відповіді студентів. Це розуміння дозволить аналізувати продукований мовний зміст і покращувати ефективність засвоєння навчальних технік і стратегій говоріння студентами.

2. Викладач повинен знати, як планувати діалоги, бесіди, дискусії. Ці навички мають допомогти йому не тільки заохотити до співпраці більше студентів, а також, що не менш важливо, дозволять точніше спрогнозувати відповіді на поставлені питання або репліки щодо окресленого кола проблем.

3. Викладач має визначити, у який спосіб створити відповідний клімат для обговорення теми, використовуючи при цьому різні стратегії, а також здійснювати культурну й мовну підтримку студентів.

4. Викладач має навчитися визначати і створювати власні стратегії для успішної комунікації для кожної групи, оскільки індивідуальний підхід до кожного колективу, до кожного студента стоїть на чолі будь-якої методики.

5. Викладач повинен добре орієнтуватися на тому, як збирати дані для аналізу іншомовної комунікативної практики студентів і структурувати етапи навчання, аби на кожному з них визначити ключові моменти, що потребують посиленої уваги, оскільки є пріоритетними для формування тих чи інших діалогічних або монологічних функціональних характеристик.